

► Exkomunikační papežská bula *Regnans in excelsis* proti anglické královně Alžbětě I. (1570)

■ Historické otázky přímé

1. Papež o sobě mluví jako o následovníkovi sv. Petra, který byl pověřen samotným Ježíšem Kristem vést všechny křesťany.
2. Papež se opírá o autoritu římského biskupa, který má být nejvýše postaveným duchovním (a podle některých papežů i světským) představitelem křesťanstva.
3. Alžběta I. nahradila královskou radu kacíři nízkého stavu, umožnila šířit kacířské knihy, změnila podobu bohoslužby podle pravidel J. Kalvína, konfiskovala majetek církve, zavrhl autoritu papeže a donutila k tomu i ostatní, představitele katolického vyznání uvrhla do vězení.
4. Jindřich VIII. byl Alžbětin otec, který se jako první odklonil od římského vyznání; Marie byla její nevlastní sestra, která se pokusila zavést zpět katolické pořádky; Jan Kalvín byl švýcarský reformátor, který v některých bodech inspiroval anglikánskou reformaci.
5. Poddaní byli zproštěni přísahy věrnosti a poslušnosti složené královně, nemuseli ji tedy poslouchat.

■ Historické otázky kontextuální

1. Podle papeže nepocházela Alžběta z manželského lože, protože papež nepovolil rozvod jejího otce Jindřicha VIII. s jeho první manželkou Kateřinou Aragonskou. Výtkou také bylo, že její korunovace nerespektovala všechna katolická pravidla.
2. Z řady anglických králů vyniká např. účastník křížové výpravy Richard Lví Srdce nebo sv. Eduard Vyznavač, který se zasloužil o šíření křesťanství v raně středověké Anglii.
3. Jde o vyobcování z církve; daná osoba nemůže dostávat žádné svátosti od katolických duchovních, nemůže být pohřbena na katolickém hřbitově atd., církev také neuznává společenský status této osoby (např. královský titul), žádný katolík se s ní nesmí stýkat, nebo ji dokonce poslouchat; exkomunikace se týkala nepřátel a kritiků katolické církve nebo osobně kritiků papeže, zejména reformátorů (včetně Jana Husa) a jejich světských ochránců.
4. Bula je druh listiny, na níž místo voskové pečeti visí pečeť z kovu (např. Zlatá bula Karla IV. pro Svatou říši římskou nebo Zlatá bula sicilská).